DE KRACHT VAN CULTUUR

Een bruisende mix van historie en experiment

CULTURELE AGENDA 2022-2024

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 4

LEESWIJZER 5

DE KRACHT VAN CULTUUR 6

CULTUURMONITOR 8

PORTRET VAN CULTUREEL HEERLEN 10

TOEKOMSTPERSPECTIEF 12

Missie 12

Visie 12

Pijlers 12

1. Cultuur is overal en dichtbij 12

2. Een bakermat voor creativiteit 13

3. Een stevige basis en hoge kwaliteit 13

WAT GAAN WE DOEN? 14

1. Cultuur is overal en dichtbij 14

Cultuuronderwijs 16

Platform voor de amateurkunsten 18

Brede programmering 20

Geschiedenis op straat 22

Zichtbaarheid cultuur vergroten 23

2. Een bakermat voor creativiteit 24

Ruimte voor makers 25

Urban arts 25

Kunst in de openbare ruimte 26

Carnaval 28

De horizon verleggen 29

De openbare ruimte als podium 30

3. Een stevige basis en hoge kwaliteit 32

Hoge kwaliteit bestendigen en doorontwikkelen 33

Passend subsidiebeleid 36

Cultural Governance code en de code Diversiteit en Inclusie 37

Samenwerking 38

Monumenten en archeologie beschermen 39

FINANCIËLE DOORVERTALING 40

BIJLAGEN 42

Mural Art in Heerlerbaan — Stichting Street Art

INLEIDING

Heerlen is anno 2021 een stad van aanpakkers en doeners waar verandering een kernkwaliteit is. We vormen het centrum van een regio met een roerige geschiedenis. Ons verleden kende hoge pieken, maar ook diepe dalen. Heerlen beleefde hoogtijdagen in de Romeinse tijd, Middeleeuwen en Mijntijd, maar kende ook donkere periodes waarin veel Heerlenaren het moeilijk hadden. Al die periodes geven de stad kleur en hebben het Heerlen van nu gevormd. Hier wortelt onze hedendaagse eigenzinnigheid, creativiteit en onderlinge verbondenheid.

Heerlen is een veerkrachtige stad waar in de laatste twee decennia cultuur heeft bijgedragen aan de klim uit een postindustrieel dal. Ideeën en vernieuwingskracht hebben Heerlen een nieuwe lente gebracht. Inmiddels vormt cultureel Heerlen het kloppend hart in de regio en trekt nationaal en internationaal de aandacht. Er is ruimte voor vernieuwing en cultuur in de breedste zin van het woord. Investeringen in culturele gebouwen en erfgoed geven een impuls aan het gevoel van veiligheid. Culturele instellingen, festivals, verenigingen en enthousiaste makers zorgen voor beleving voor jong en oud en voor hernieuwde trots op de stad en de omgeving.

Deze festivals en organisaties bieden een brede programmering van hoge kwaliteit en voor ieder wat wils. Jaarlijks nemen honderdduizenden inwoners en bezoekers deel aan onze culturele activiteiten en maken zij kennis met ons bijzondere erfgoed. Tegelijkertijd moeten we de hoge kwaliteit en brede programmering die er reeds is en de hernieuwde trots en elan die het de stad gaf, niet voor lief nemen. Er is een lange weg afgelegd om dit te bereiken. Om deze kwaliteit en de huidige basis te behouden, mogen we niet stil blijven staan. Er zijn volop kansen om door te ontwikkelen en de nog ruwe diamanten verder op te poetsen. Bovendien blijft Heerlen een stad waar kansen gegrepen kunnen worden en waar wat nergens mogelijk is wél kan.

Ook de samenleving staat niet stil. De samenstelling van de bevolking en de interesses en motivaties van het publiek zijn voortdurend in beweging. Een hernieuwde Culturele Agenda met aangescherpte ambities en strategieën helpt om Heerlen te laten blijven bloeien.

We houden met deze agenda koers in de culturele beleidsperiode tot en met 2024, zodat we aansluiten op de culturele beleidsperiodes van rijk en provincie. Dit zorgt voor minder administratieve druk voor de sector. Indien het rijk besluit om de culturele beleidsperiode te verlengen in verband met de crisis, volgen wij die lijn.Bovendien zoeken we samenwerking met de brede regio om ons heen. We kijken daarbij nog nadrukkelijker naar steden die zich qua culturele ambitie met ons kunnen en willen meten, zoals Eindhoven in het noorden en Aken in het oosten.

Bovenal gaat deze Culturele Agenda over de betekenis van cultuur voor onze stad en haar mensen. Over kinderen die voor de allereerste keer de verwondering van een theater ervaren. Over vrienden voor het leven die samen muziek maken en carnaval vieren. Over jong en oud talent dat zich op het gebied van streetart, popmuziek of film met de allerbesten in ons land kan meten. En het gaat over hoe we samen, pionierend in het nu maar met een stevige basis in ons rijke verleden, Heerlen maken tot een stad als geen andere. Zodat we samen trots zijn en blijven op een cultuurstad van formaat.

Artist in Residence Elle Hollis in poppodium NIEUWE NOR — Sharik Derksen

LEESWIJZER

Voor u ligt de Culturele Agenda Heerlen 2022-2024 Cultuur als drager van de stad. Hierin formuleren wij de ambities en strategieën voor de komende jaren en vertalen we deze direct naar de praktijk. Op pagina 12 en 13 schetsen we een toekomstperspectief. Aan de hand van een missie, visie en drie pijlers zetten we een stip op de horizon. Vanaf pagina 14 vertalen we het abstractieniveau van de pijlers naar de praktijk. We schetsen op hoofdlijnen wat we gaan doen en welke resultaten we willen behalen. Tot slot geven we een overzicht van de financiële consequenties. Maar voor we daar zijn, staan we stil bij de betekenis van cultuur voor Heerlen, hoe cultureel Heerlen er momenteel uitziet en bij de onderzoeksresultaten uit de cultuurmonitor.

DE KRACHT VAN CULTUUR

Cultuur maakt mensen trots. Het verrast, verblijdt, verbindt en verrijkt. Cultuur inspireert, biedt schoonheid en stimuleert betekenisvolle ontmoetingen. Het bevordert de leefbaarheid van onze gemeente en draagt bij aan identiteitsvorming, zingeving en informatievoorziening. Het is een manier om verder te denken en onszelf uit te drukken.

Trots en betekenisvolle ontmoetingen vormen een essentieel onderdeel van wat cultuur voor Heerlen betekent. Cultuur bevordert daarnaast ook de vitaliteit van onze economie, de leefbaarheid van onze gemeente en draagt bij aan de fysieke inrichting en het aanzien van de stad. Zo zijn diverse cultuurplekken iconen van onze stad, en daarmee architectonische uithangborden die een stroom aan mensen naar Heerlen trekken. De culturele en creatieve sector heeft daarmee niet alleen een groot maatschappelijk belang, maar heeft tegelijkertijd een aantoonbare aanjaagfunctie in de economische groei. De aanwezigheid van kunst en erfgoed draagt immers bij aan een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven en bevordert een klimaat waarin startups, scale-ups en innovatie goed gedijen. Ook zorgt een bloeiende sector voor werkgelegenheid bij toeleveranciers, horeca, toerisme en in de sector zelf. De instellingen zijn een belangrijk bezoekmotief aan de stad, waar indirect ook andere ondernemers van profiteren.

Cultuurbeoefening is daarnaast een belangrijke vorm van sociale participatie. Juist in Heerlen, waar sinds de mijntijd mensen van verschillende achtergronden bij en met elkaar leven, kan cultuur van grote sociale waarde zijn. Het biedt immers kansen voor het samenbrengen van mensen met verschillende achtergronden. Actieve beoefening van cultuur haalt mensen uit hun isolement en bevordert de sociale cohesie, de gezondheid en het algemeen welbevinden. Cultuur stimuleert de waardering voor een ander en brengt mensen bij elkaar. Het geeft inzicht in heden en verleden en biedt een podium voor afwijkende meningen.

Cultuur is bovenal een expressie van vreugde, een uitnodiging tot denken, zien en voelen en levert een bijdrage aan het welzijn van de omgeving. Zonder de verbeeldingskracht van de artistieke waarde komen de andere waarden niet tot hun recht.

Filmpubliek tijdens het Dutch Mountain Film Festival in de Royal – Dutch Mountain Film Festival

CULTUUR-MONITOR

De afgelopen twee decennia heeft de cultuursector in Heerlen een enorme vlucht genomen. Het cultuuraanbod vormt een breed spectrum van verschillende kunst- en cultuurdisciplines met zowel lokale als bovenregionale uitstraling. We zijn nog steeds in ontwikkeling en blijven kansen zien. We zijn trots op wat er tot nu toe bereikt is. Ondanks deze positieve trend blijft het een uitdaging om alert te blijven en niet tot stilstand te komen. Hiertoe hebben we in 2021 een cultuuronderzoek uitgezet onder inwoners. Er is onder andere gevraagd welke impact corona op cultuurbeoefening en cultuurbeleving heeft. Afgelopen anderhalf jaar heeft voor extra rust en ruimte in persoonlijke agenda's gezorgd. Is dat welkome rust die ook gewaarborgd wordt in de toekomst of hebben de inwoners juist meer behoefte aan sociale contacten en culturele ontmoetingen? Het onderzoek geeft inzicht in de na-ijleffecten van corona en de bezoekersmotieven op lange termijn.

Zo is er gevraagd naar de voornemens van inwoners om culturele instellingen weer te bezoeken na Covid19. De resultaten lieten over het geheel genomen gelijke voorkeuren zien als voor de pandemie. Zo'n driekwart van de ondervraagden geven aan culturele voorstellingen na de pandemie weer te bezoeken. De crisis lijkt niet van belang te zijn voor de bezoekmotieven van inwoners aan culturele activiteiten.

Gevraagd is aan de inwoners hoeveel tijd ze wekelijks gemiddeld verwachten te besteden aan het beoefenen van de culturele activiteiten na Covid19. Een grote groep inwoners (44%) antwoordt dat ze verwachten na Covid19 meer tijd te besteden aan het beoefenen van culturele activiteiten dan voor Covid19. Een klein percentage van 5% geeft aan gestopt te zijn vanwege de pandemie en niet meer te zullen deelnemen zodra deze achter de rug is.

Aan de inwoners van Heerlen is eveneens gevraagd in hoeverre zij geïnteresseerd zijn in diverse erfgoedaspecten. Voor alle vormen geldt dat ruim de helft of meer van de inwoners aangeeft er best wel of heel erg in geïnteresseerd te zijn. Ook cultuur op straat wordt hoog gewaardeerd. Meer dan acht van de tien inwoners verwacht na Covid19 even vaak of vaker stil te staan op straat voor beelden, schilderingen, straatvoorstellingen (inclusief dans, toneel) en muziek.

Inwoners zien het belang van cultuur. Meer dan zes op de tien inwoners geven aan dat ze cultuur voor zichzelf belangrijk vinden en meer dan acht op de tien inwoners vinden cultuur belangrijk voor gemeente Heerlen en voor de Nederlandse samenleving. Wel blijkt uit de resultaten dat inwoners van plan zijn om vooral meer de populaire cultuurvormen zoals concerten en films te gaan bezoeken in vergelijking met de situatie voor de uitbraak van Covid19.

Verder geven zo'n zes op de tien inwoners aan dat het culturele aanbod voldoende is in variatie en aantal, goed betaalbaar is en voldoende zichtbaar is. Dat is weliswaar een prima resultaat, maar laat eveneens ruimte voor verbetering.

Dansers van HFC Crew – HFC Crew

PORTRET VAN CULTUREEL HEERLEN

In Heerlen maken diverse culturele instellingen, amateurkunstenverenigingen, grote en kleine culturele evenementen en vele activiteiten op het gebied van talentontwikkeling, cultuureducatie en cultuurproductie onderdeel uit van het culturele ecosysteem. Onze stad kent een breed en divers aanbod. Heerlen is het culturele centrum van Parkstad en een belangrijk onderdeel van de Stedelijke Cultuurregio Zuid en de Euregio. We hebben veel te bieden en kijken tegelijkertijd naar de kracht van aangrenzende culturele centra waar we complementair aan zijn.

Er is een netwerk van amateurkunsten met lokaal aanbod in de Heerlense wijken. Carnavalsverenigingen, toneelverenigingen, schutterijen en fanfares vervullen een belangrijke rol in het stimuleren van sociale verbinding in de verschillende stadsdelen. Het vormt de brede basis voor actieve cultuurbeoefening in Heerlen.

De culturele instellingen bereiken zowel een lokaal als (inter)nationaal publiek. Er is een breed aanbod met bovenregionale aantrekkingskracht. De aanwezige professionele kunsten maken Heerlen tot een bloeiend cultureel centrum. Vooral op het gebied van podiumkunsten en urban arts vormen wij een cultureel brandpunt. Parkstad Limburg Theaters, poppodium NIEUWE NOR en Cultuurhuis Heerlen verwelkomen jaarlijks zo'n kwart miljoen bezoekers in Heerlen, we zijn tijdens de Dutch Street Art Awards uitgeroepen tot Best Local Government en het ministerie van

OCW rekent Cultura Nova, The Notorious IBE, schrit_tmacher en Parkstad Limburg Theaters tot instellingen van nationaal belang.

Heerlen is tevens een stad waar ruimte is voor makers en talenten. Een stad waar kansen worden geboden en daadwerkelijk geproduceerd wordt. Via de (co-)producties van Cultura Nova en Via Zuid, talentontwikkelingsprojecten van Parkstad Popstad, Stichting Street Art en Cinesud en de mogelijkheid voor jonge makers om op de diverse podia en festivals vlieguren te maken, is er een goed productieklimaat. De wijze van ondersteuning voor talentontwikkeling heeft zowel een impuls aan de stad gegeven als een bijdrage geleverd aan de positieve boven-regionale uitstraling van Heerlen.

Tegelijkertijd is de filmsector volop in ontwikkeling. Wij investeren in de ontwikkeling van het monumentale en iconische Royal Theater als centrum voor beeld & geluid en presentatie, waar het filmhuis, Dutch Mountain Filmfestival en Cinesud handen en voeten geven aan de inhoudelijke invulling. Naast filmvertoning vormt de Royal immers een ontmoetingsplaats, een uitvalbasis om activiteiten te organiseren en een plek voor ontwikkelingstrajecten voor talentvolle filmmakers.

SCHUNCK is een bijzondere multidisciplinaire instelling waar verschillende disciplines bij elkaar komen: openbare bibliotheek, muziek- & dansschool en museum voor beeldende kunst en architectuur. Het Team Educatie biedt daarbij voor alle disciplines expertise en ondersteuning in de ontwikkeling van (nieuw) aanbod. Tevens is SCHUNCK penvoerder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Binnen dit programma komen kinderen door middel van een samenwerking tussen de instellingen en de scholen in aanraking met muziek, dans, tekenen, toneel en erfgoed.

In de openbare ruimte is er veel toegankelijke kunst te zien, met name muurschilderingen. Het leverde Heerlen de naam op van dé Mural stad van Nederland. Street art bracht kunst letterlijk in het straatbeeld en bereikbaar voor iedereen. Tevens is er veel aansprekende architectuur te zien in de stad. Gerenommeerde architecten en kunstenaars, van Peutz tot Huisman, hebben een positieve stempel gedrukt op de uitstraling van Heerlen.

Tot slot zijn we een gemeente met een rijke en bewogen geschiedenis. Sinds 1977 zijn in het Thermenmuseum de goed bewaarde resten van een Romeins badhuis te zien. Na grondig onderzoek blijkt dit het oudste stenen gebouw van Nederland te zijn. Een uniek archeologisch rijksmonument van nationale allure met kansen om uit te groeien tot een sprankelend museum over Romeins leven in de regio. Met de professionalisering en uitbreiding van het Nederlands Mijnmuseum naar het monumentale pand Kneepkens van architect Frits Peutz krijgt Heerlen er nog een parel bij. Het wordt een plek waar straks het verhaal van de mijnstreek wordt verteld: zowel het ondergrondse verhaal als het bovengrondse. Daartussen zijn de Middeleeuwen een belangrijke vormende periode voor Heerlen geweest. Vanuit die periode is het huidige centrum gegroeid. En Kasteel Hoensbroek is als monument én museum een van de grootste publiekstrekkers in de gemeente, waar de middeleeuwen op een toegankelijke manier tot leven worden gewekt.

Kortom: cultuur in Heerlen bestaat uit een divers en uitzonderlijk scala van culturele organisaties en activiteiten om trots op te zijn. Het maakt Heerlen buitengewoon uniek en zorgt dat de stad veel te bieden heeft voor haar inwoners en bezoekers.

Stadsschutterij Sint Sebastianus in het Maankwartier — Heerlen Mijn Stad

TOEKOMSTP

MISSIE

Heerlen is een cultureel brandpunt waar nieuwe horizonten worden ontdekt, waar ruimte is voor experiment en waar cultuur en erfgoed bijdragen aan levendigheid, gemeenschapszin en saamhorigheid.

VISIE

Door ons verleden zijn we een stad in beweging, waar cultureel leven is verworden tot drager van de stad. Cultuur is een bestaansrecht van onze stad geworden. Het is een aanjager van innovatie en transitie en zorgt voor levendigheid en leefbaarheid. We zijn vernieuwend, vrij en denken niet in hokjes. Wij zijn een stad voor amateurs én professionals, van gepolijst én rafelrandjes, van mainstream én underground, van romeinen én mijnen, van tradities én vernieuwing, van lokaal én mondiaal, van erfgoed én kunst, van carnaval én urban arts. We zijn een stad waar deze tegenstellingen organisch samenkomen. Waar subculturen en tegenstellingen juist de kracht zijn van onze historisch gegroeide diversiteit en garant staan voor een brede programmering. Wat bindt in al die diversiteit is dat er een durf is om te pionieren. Waar we, met respect voor erfgoed en tradities, niet stilstaan en waar iedere discipline enthousiast en met lef nieuwe paden onderzoekt.

Hierbij staan wij voor een kwalitatief en artistiek hoogwaardig, pluriform en breed toegankelijk cultureel aanbod voor inwoners en bezoekers van alle achtergronden. Via cultuur worden gedeelde verhalen van deze regio zichtbaar, voelbaar en beleefbaar.

PIJLERS

Om dit aanbod te realiseren zetten we in de huidige beleidsperiode in op drie pijlers. Deze pijlers helpen ons om een duidelijke koers uit te zetten en deze te bewaken. Het biedt een leidraad voor de ontwikkeling van de culturele infrastructuur in Heerlen.

1. CULTUUR IS OVERAL EN DICHTBIJ

Cultuur heeft de kracht om bij te dragen aan de leefbaarheid en levendigheid van de stad en om inwoners van alle leeftijden, achtergronden en opleidingsniveaus aan te spreken. Het aanbod in Heerlen is voor iedereen toegankelijk en inclusief. Het biedt gelijke kansen voor iedereen. We verankeren cultuur in het onderwijs. Van peuterspeelzalen tot vervolgonderwijs. Daar leggen we de basis, ontwikkelen we talent, bieden we gelijke kansen, stimuleren we zelfredzaamheid en maken we inwoners trots op hun eigen stad.

Wij hebben samen met onze culturele partners oog voor het bereiken van een breed publiek: binnen de muren van de instellingen, binnen de gelederen van de verenigingen, via de onderwijsinstellingen en buiten op straat. Wij kijken daarbij niet alleen naar het kwantitatieve bereik van publiek, maar net zozeer naar de kwalitatieve impact. Al sluit het een het ander zeker niet uit.

Heerlen centrum vormt de huiskamer van de stad en regio met een breed, kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk aanbod van festivals, podia en musea. Verbinding, participatie en ontmoeting stimuleren we eveneens in de verschillende stadsdelen, waar we een belangrijke rol zien voor de verenigingen en de urban sector. Gezamenlijk dragen de instellingen zorg voor een boeiend aanbod. Een aanbod dat duidelijk zichtbaar en goed vindbaar is voor iedere inwoner van Heerlen.

ERSPECTIEF

2. EEN BAKERMAT VOOR CREATIVITEIT

Heerlen is een stad waar geëxperimenteerd wordt en waar artistieke vernieuwing wordt nagestreefd. Cross-overs tussen professionele instellingen en de amateurkunsten of tussen verschillende disciplines juichen we toe. Aanstormende talenten geven we via instellingen en platforms ruimte om zich artistiek en zakelijk te ontwikkelen en publieksactiviteiten te presenteren. Ons verleden zetten we op innovatieve en eigentijdse wijze in de schijnwerpers en het centrum ontwikkelt zich tot culturele speeltuin. Vernieuwing is juist na de crisis van wezenlijk belang en zorgt voor een sterke culturele infrastructuur waarmee inwoners en bezoekers geïnspireerd worden.

Cultuur speelt daarin een belangrijke rol.
Het verleden is zichtbaar en beleefbaar op een eigenzinnige wijze, festivals creëren een prettige en avontuurlijke sfeer en de stad ademt creativiteit. Er is een voedingsbodem voor vernieuwing en experiment. Dat zorgt voor een aantrekkelijk vestigings- en bezoekersklimaat. Heerlen is een van de belangrijkste cultuursteden in Limburg en de Euregio en heeft een duidelijk profiel. We zijn een brandpunt op het gebied van podiumkunsten en de urban sector en er is een uitgebreid aanbod op het vlak van cultuurhistorie, film en diverse cross-overs. We koesteren tradities én zijn trots op onze moderne uitstraling. Bovenal hebben we het lef om nieuwe paden in te slaan.

3. EEN STEVIGE BASIS EN HOGE KWALITEIT

Waar ooit de mijnen drager van de stad waren, geeft nu cultuur een nieuwe smoel en inhoud. Als centrumstad nemen wij de verantwoordelijkheid voor een sterke culturele infrastructuur voor Heerlen en de directe regio en beschermen we gebouwen en plekken met een hoge cultuurhistorische waarde. Dit kunnen we niet in ons eentje realiseren. Daar hebben wij de sector als belangrijke partner bij nodig. Initiatief, artistieke visie en aanbod ontstaan in de sector. Wij dragen zorg voor een sterke en brede basis. Een volledig ecosysteem van amateurkunsten tot professionele kunsten, van cultuurbeleving tot cultuurbeoefening, van carnaval via erfgoed tot urban arts.

De komende jaren bestendigen we de basis en openen we de deuren van hernieuwde instellingen die weer voor extra aantrekkingskracht zorgen. We laten het hoogste niveau zien, blijven alert op kansen en zoeken de samenwerking op in de regio om een zo compleet mogelijk en kwalitatief hoogwaardig aanbod te creëren voor inwoners en bezoekers. We geven vertrouwen, bouwen voort op de reeds aanwezige kwaliteit en creëren een stevige basis voor cultureel Heerlen.

WAT GAAN WE DOEN?

De toekomstvisie gaan we realiseren door middel van de in het vorige hoofdstuk beschreven pijlers. Deze pijlers zijn een stip op de horizon. In dit hoofdstuk vertalen we die ambities uit het voorgaande hoofdstuk naar de praktijk en maken we concreet waar we de komende jaren op hoofdlijnen aan zullen werken.

1. CULTUUR IS OVERAL EN DICHTBIJ

Iedereen moet zijn verhaal kunnen delen, zich in de culturele programmering herkennen, verwonderd raken door activiteiten en onderdeel zijn van bijzondere ontmoetingen. Er is een aansprekend aanbod voor inwoners van alle leeftijden en achtergronden. We hebben aandacht voor drempels, iedereen krijgt de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen en verenigingen hebben een belangrijk aandeel in de sociale cohesie van de gemeenschap. Cultuur kun je beleven in het centrum én de verschillende stadsdelen, binnen de muren van instellingen en scholen én op straat.

Virtual Reality tijdens het Euregion Film Festival — Cinesud

CULTUURONDERWIJS

Door middel van cultuuronderwijs leren kinderen en jeugdigen belangrijke vaardigheden en kunnen zij zich ontwikkelen tot creatieve en kritische volwassenen die klaar zijn voor de uitdagingen van de 21e eeuw. Cultuuronderwijs draagt immers bij aan de zelfredzaamheid, het ontplooien van sociale vaardigheden en het ontwikkelen van creatieve talenten van jongs af aan.

Op de Heerlense basisscholen zetten we kunst en cultuur in als een vast onderdeel van het lesprogramma via Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). In de regio Parkstad geeft het programma Pit Cultuurwijzer, met SCHUNCK als penvoerder, hier invulling aan. De professionalisering van leerkrachten en kansengelijkheid worden door Pit Cultuurwijzer vergroot. Daarnaast streeft Pit Cultuurwijzer ernaar het aanbod van cultuureducatie enerzijds en de scholen anderzijds dichter naar elkaar te brengen en te zorgen dat aanbieder en afnemer elkaar makkelijker vinden. Hierbij verdient muziekonderwijs extra aandacht. Samen met Pit Cultuurwijzer, scholen en muziekaanbieders (professioneel en amateurverenigingen) worden hier concrete acties voor ontwikkeld. En met een subsidie van max. € 4,- per kind moedigen we basisscholen die deelnemen aan het programma Pit Cultuurwijzer aan om een extra culturele activiteit te organiseren.

Via de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) blijven we in overleg met het primair onderwijs en werken we aan een duurzaam lokaal onderwijsbeleid met ruimte voor cultuureducatie. Alle Heerlense basisscholen worden gevraagd om in hun projectplannen ruimte te maken voor cultuureducatie, waarbij Pit Cultuurwijzer, samen met het culturele veld, de praktische invulling verzorgt.

Verder wordt samen met het culturele veld en de scholen de mogelijkheid onderzocht voor naschoolse cultuureducatie. In Heerlen Noord start een bijzondere pilot met verlengde schooldagen, waar ruimte is voor culturele talentontwikkeling. Hiermee willen we gelijke kansen voor kinderen vergroten en achterstanden voorkomen of inlopen. De pilot wordt na twee jaar geëvalueerd om indien succesvol breder uit te rollen.

Waar Pit Cultuurwijzer en de LEA zich met name concentreren op het primair onderwijs verkennen we, in samenwerking met lokale culturele instellingen en verenigingen, met het voortgezet onderwijs de mogelijkheden om ook daar cultureel talent op vernieuwende wijze tot bloei te laten komen. Niet alleen door middel van cultuureducatie op school, maar ook in de praktijk. We zetten cultuureducatie op de agenda van een gestructureerd overleg voor het voortgezet onderwijs, waarbij wij als gemeente een verbindende rol spelen tussen onderwijs en cultuursector. Daarnaast koppelen we het MBO aan de culturele instellingen, waar studenten de kans krijgen om zowel voor als achter de schermen hun vaardigheden te ontwikkelen, de ruimte krijgen om te experimenteren en zich te presenteren aan publiek. Met als doel een goede praktijksituatie te creëren. We organiseren verschillende netwerksessies om het onderwijs en de cultuursector met elkaar te verbinden.

Gemeente Heerlen (Kasteel Hoensbroek en Thermenmuseum), SCHUNCK en Parkstad Limburg Theaters hebben ieder een educatief medewerker die nauw samenwerkt met de intermediairs van Pit Cultuurwijzer. Met deze medewerkers als vooruitgeschoven post voor de brede Heerlense sector organiseren we dat alle Heerlense basisschoolleerlingen kennismaken met de professionele culturele instellingen tijdens de Cultuureducatie Dagen. Tevens onderzoeken we hoe dit uitgebreid kan worden naar het VO. Deze grote instellingen hebben brede schouders en stimuleren we om ook de kleinere instellingen mee te nemen in dit traject. Ook ontwikkelen de verschillende culturele organisaties educatief materiaal voor het Heerlense onderwijs.

Verder starten we een pilot voor gratis busvervoer om jongeren kennis te laten maken met onze historische musea en culturele instellingen. Bovendien hebben scholieren gratis toegang tot Thermenmuseum en Kasteel Hoensbroek en we onderzoeken of we het Nederlands Mijnmuseum gratis toegankelijk kunnen maken voor scholieren. We enthousiasmeren de overige Parkstad gemeenten om deze pilot, indien succesvol, uit te breiden naar heel Parkstad.

Tevens zullen we via de scholen en in samenwerking met verenigingen meer bekendheid geven aan het jeugdcultuurfonds. Daar is sneller zicht op de sociaal-economische situatie van kinderen en kan via deze weg gestimuleerd worden om aan culturele activiteiten deel te nemen.

Wat gaan we doen

- Wij blijven inzetten op Cultuureducatie met Kwaliteit via het programma Pit Cultuurwijzer en herijken de beleidsregel Cultuureducatie in het primair onderwijs.
- We koppelen SCHUNCK, als uitvoerder van Pit Cultuurwijzer, aan verenigingen en professionele instellingen.
- Via de LEA leggen scholen vast hoe ze ruimte maken voor cultuureducatie en houden we contact over de uitvoering.
- In Heerlen Noord start een pilot voor verlengde schooldagen waar culturele talentontwikkeling onderdeel van uitmaakt. We evalueren de pilot en indien succesvol wordt deze breder uitgerold.
- We organiseren een gestructureerd overleg met het voortgezet onderwijs over cultuureducatie, onderzoeken in gezamenlijkheid met het VO en culturele organisaties hoe culturele talentontwikkeling duurzaam in het voorgezet onderwijs verankerd kan worden en stimuleren dat het VO vooral van de lokale cultuuraanbieders in Heerlen gebruik maakt.
- We koppelen het MBO in de stad aan culturele instellingen met als doel studenten hun vaardigheden zowel voor als achter de schermen te laten ontwikkelen.
- In samenwerking met de culturele instellingen zorgen we dat alle Heerlense basisschoolleerlingen kennismaken met de culturele instellingen in onze stad en starten we een pilot voor gratis busvervoer naar (cultuur)historische instellingen in Heerlen. Scholieren bieden we gratis toegang tot onze historische musea.
- We stimuleren scholen en verenigingen om het jeugdcultuurfonds meer bekendheid te geven.

Educatieve rondleiding tijdens de Basquiat tentoonstelling in SCHUNCK – Anne Jannes

PLATFORM VOOR DE AMATEURKUNSTEN

Veel inwoners zijn cultureel actief. Zij schilderen, musiceren of beeldhouwen. Zij zijn creatief bezig in hun vrije tijd en kunnen een artistieke bijdrage leveren aan Heerlen. We kennen deze mensen niet zozeer als trompettist, zanger of toneelspeler, maar bijvoorbeeld als boekhouder, oma of juf. Deze waardevolle cultuurbeoefenaars verdienen meer zichtbaarheid. Enerzijds gebeurt dit op individuele basis, anderzijds spelen verenigingen hierin een belangrijke rol. De verenigingen zorgen voor ontmoeting en verbinding en het beleven van cultuur dicht bij huis. De verenigingen hebben echter ook te kampen met vergrijzing, individualisering en andere interesses en vrijetijdsbeoefening. We blijven onze waardering uitspreken naar de verenigingen en ondersteunen ze daar waar nodig met waarderingssubsidies. Afgelopen jaren hebben we onder andere de bijdrage voor

Cultuurhuis Heerlen – Sjon Mobers

jeugdleden van muziekgezelschappen verhoogd en de contacten en onderlinge communicatie verbeterd. Tegelijkertijd gaan we komende periode samen met de verenigingen op zoek naar eigentijdse en nieuwe vormen om een zo breed mogelijk publiek aan te spreken en de amateurkunstbeoefenaar een podium te bieden. We richten een platform voor de amateurkunst op, voor de georganiseerde en ongeorganiseerde cultuurbeoefenaar: een middel om de komende jaren onderlinge ontmoeting te stimuleren, de zichtbaarheid van de activiteiten te vergroten, elkaar te inspireren, de verbinding op te zoeken, in gezamenlijkheid problemen aan te pakken en de afstand te verkleinen naar nieuwe generaties. Het professionele veld bewegen we om incidenteel aan te sluiten en verbindingen te leggen tussen amateur en professional. Beide werelden worden naar elkaar opengesteld. Het platform, dat zowel online als offline wordt ingericht, gaat een belangrijk onderdeel vormen van het Cultuurhuis Heerlen dat de komende jaren nadrukkelijker een rol gaat vervullen als spil van de amateurkunsten. Verder gaan we het gesprek aan met professionele instellingen om meer ruimte te geven aan amateurkunsten. Zo nodig nemen we dit op in de subsidievoorwaarden.

Wat gaan we doen

- We herijken de beleidsregel subsidiëring amateurkunsten, waarbij de subsidiëring gekoppeld is aan enerzijds waardering en anderzijds bereik en impact op publiek.

- Middels een nieuw op te richten platform voor de amateurkunsten als onderdeel van Cultuurhuis Heerlen bieden we amateurkunstbeoefenaars een groter podium, worden verbindingen gestimuleerd, is de amateurkunst beter zichtbaar en kunnen vraagstukken van verenigingen worden aangepakt.

- We stimuleren bestaande professionele organisaties om ruimte te bieden aan lokale cultuurbeoefenaars.

BREDE PROGRAMMERING

De culturele organisaties bedienen een breed publiek. Het zijn zelfstandige organisaties met ieder hun eigen handtekening. Iedere organisatie heeft een duidelijke positionering binnen de culturele infrastructuur en we streven naar samenwerking om grote overlap te voorkomen. Het aanbod van alle instellingen samen moet voor iedere inwoner iets te bieden hebben. Het mag enerzijds inspireren en enthousiasmeren en anderzijds ons een spiegel voorhouden en kritisch zijn.

Wij organiseren sessies met de culturele instellingen om activiteiten en programma's in gezamenlijkheid beter zichtbaar te maken, actief publieksstrategieën te voeren en activiteiten te programmeren waarmee een breed publiek wordt bereikt. De verschillende instellingen maken van elkaars werelden gebruik om Heerlen nog steviger als levendige stad te positioneren. Burgerbetrokkenheid juichen wij toe en iedere inwoner van Heerlen moet zich thuis voelen in de culturele programmering. Een programmering die de blik op Heerlen én de wereld heeft. De aanwezige drempels van diverse groepen moeten in kaart worden gebracht om te onderzoeken hoe deze kunnen worden aangepakt. We vragen de instellingen om in hun verantwoordingen op dit thema te reflecteren.

We vragen de culturele organisaties niet alleen om te programmeren voor een breed en divers publiek zodat iedere inwoner zich thuis voelt in het gehele aanbod, maar ook om samen met elkaar te zorgen voor een fysiek, digitaal, informatief, sociaal en financieel toegankelijk aanbod voor iedereen. Zo zorgen we dat er ook programmering in onze stad plaatsvindt voor mensen met een visuele, auditieve of lichamelijke beperking, voor mensen met verschillende sociaaleconomische achtergronden en voor mensen die minder mobiel zijn.

Wat gaan we doen

- We organiseren een breed gestructureerd overleg met de culturele instellingen om in gezamenlijkheid te streven naar een brede programmering voor alle inwoners en brengen aanwezige drempels in kaart om knelpunten aan te kunnen pakken.

- We nemen in de subsidievoorwaarden aan de professionele organisaties op dat er een diverse programmering voor een breed publiek is, afgestemd met collega organisaties.

Repetitie van Fanfare St. Ceacilia Hoensbroek — Fanfare St. Ceacilia Hoensbroek

GESCHIEDENIS OP STRAAT

In Heerlen hebben we de afgelopen jaren al in meerdere projecten ingezet op de verbindende kracht van erfgoed en dat blijven we doen. We zetten ons erfgoed op een eigentijdse en artistieke manier in de schijnwerpers. Nog veel vaker moeten Heerlenaren en bezoekers aanlopen tegen het unieke archeologische, monumentale en immateriële erfgoed van stad en regio. Het is ons doel om samen met partners vanuit een gezamenlijk programma het verhaal van Heerlen zichtbaar en beleefbaar te maken. Dankzij haar rijke geschiedenis is Heerlen immers de veelzijdige en artistieke stad die het nu is, een stad die voortdurend in beweging is. We zetten in op het op een creatieve, vernieuwende en speelse wijze zichtbaar maken van vijf tijdlijnen: Romeins Knooppunt, Ridders en Rovers, Mijntijd, Transitie jaren en Nieuw Elan. Dit zal zich onder meer uiten in een transformatie van het centrum waar naast het Museum Kwartier het Landsfort Herle, het gebied rondom de Pancratiuskerk, opnieuw vorm zal krijgen met het verleden als inspiratiebron. Naast deze ontwikkelingen maken we eveneens op laagdrempelige en creatieve wijze de voor de meeste Heerlenaren nog onbekende cultuurhistorische resten zichtbaar.

We zien het als onze taak om cultuurhistorisch erfgoed in stand te houden en te beheren én om dat (materieel en immaterieel) erfgoed — en de verhalen die daarachter schuil gaan — beter en aansprekender onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Geschiedenis en kunst smelten samen. Jong en oud moet zich aangesproken voelen. Erfgoed versterkt immers de identiteit van de stad en de trots van de inwoners, en vergroot de (toeristische) aantrekkelijkheid van de stad. De ontwikkeling van de musea biedt kansen. We sporen hen aan om de verhalen binnen én buiten de muren van het museum te vertellen en burgers te betrekken bij het ontsluiten van het lokale erfgoed. Door deze betrokkenheid te stimuleren en aan te moedigen worden trots en sociale cohesie binnen de verschillende wijken bevorderd.

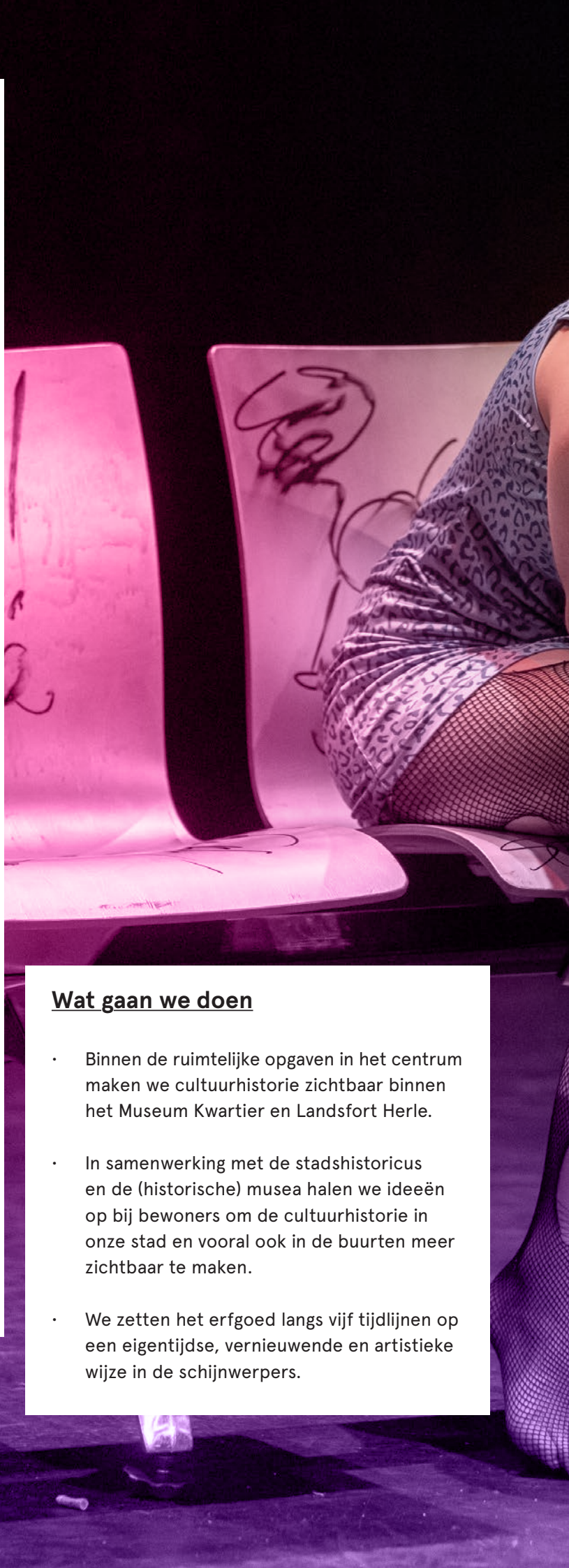

Wat gaan we doen

- Binnen de ruimtelijke opgaven in het centrum maken we cultuurhistorie zichtbaar binnen het Museum Kwartier en Landsfort Herle.
- In samenwerking met de stadshistoricus en de (historische) musea halen we ideeën op bij bewoners om de cultuurhistorie in onze stad en vooral ook in de buurten meer zichtbaar te maken.
- We zetten het erfgoed langs vijf tijdlijnen op een eigentijdse, vernieuwende en artistieke wijze in de schijnwerpers.

Theaterwerkplaats ZIE in Cultuurhuis Heerlen — Luc Lodder

ZICHTBAARHEID CULTUUR VERGROTEN

In het afgelopen decennium heeft Heerlen zich met haar muurschilderingen, evenementen en culturele infrastructuur ontwikkeld tot een stad waar men trots op mag zijn. Zo is onder andere het theater uitgegroeid tot één van de beste theaters in het land, zijn er toonaangevende exposities in het glaspaleis georganiseerd, vinden er festivals plaats met een uniek karakter in de regio en is Heerlen erkend als 'Best local Government' tijdens de Dutch Street Art Awards. En ook de voor de bredere regio wellicht nog te onbekende parels met grote potentie zoals het Cultuurhuis en het filmhuis zijn het communiceren waard. In combinatie met het rijke verleden, dat zichtbaar is op prachtige locaties zoals Kasteel Hoensbroek, wordt deze ontwikkeling nog onvoldoende en te versnipperd uitgedragen. De zichtbaarheid van al het moois wat zich in Heerlen afspeelt verdient een groter podium. In combinatie met gemeentelijke plannen voor stadsmarketing streven we naar het communiceren met één boodschap via een platform met een groot bereik hoe mooi en dynamisch (cultureel) Heerlen is en wat de stad allemaal te bieden heeft. In 2021 is een aanzet gegeven voor een Uitagenda. Cultuur zal de komende jaren een belangrijk onderdeel worden van deze agenda met als doel inwoners, bezoekers en toeristen van Heerlen inzicht te geven in het aanbod. We werken toe naar een uniforme uitstraling en signing van het aanbod, wat voor herkenbaarheid en promotie zal zorgen. Inwoners worden hierbij als ambassadeur van de stad betrokken.

Wat gaan we doen

- Culturele activiteiten vormen een prominent onderdeel van de Heerlense Uitagenda.
- Inwoners worden in de communicatie als ambassadeurs betrokken bij het zichtbaar maken van Cultureel Heerlen.
- We stemmen met andere partijen af om samen een heldere boodschap te communiceren en cultuur samen op de agenda te zetten.

2. EEN BAKERMAT VOOR CREATIVITEIT

Wij zijn een moderne stad met een warm gevoel. Een stad die niet stil staat en ruimte biedt voor (talent)ontwikkeling, experiment, nieuwe genres, cross-overs en waar bestaande organisaties inspelen op veranderende behoeften. Waar we de basis, de tradities en het verleden koesteren zonder volledig stil te blijven staan. Altijd onaf en met rafelrandjes. Heerlen viert carnaval, beoefent blaasmuziek en showt flares in cyphers. Het is een gelaagde identiteit met een mix van oud en nieuw. Een stad met veerkracht, diverse subculturen, toegankelijke cultuurvormen en spannende kunstpresentaties.

Culturele evenementen en initiatieven die zichtbaar zijn in de buitenlucht vinden we belangrijk. Het biedt inspiratie, straalt creativiteit uit en draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de stad.

Jeugdvoorstelling tijdens schrit_tmacher Festival in Parkstad Limburg Theaters — Klaus Tummers

RUIMTE VOOR MAKERS

De ontwikkeling van jonge makers is een investering in de toekomst. Zij dragen bij aan verandering en vernieuwing. Via instellingen, evenementen en producenten bieden we talenten die durven te pionieren een plek in Heerlen. De verschillende culturele organisaties in onze stad zoeken elkaar op om in gezamenlijkheid ruimte te creëren voor de ontwikkeling en doorstroom van makers. En waar talenten zich niet beperken tot gemeentegrenzen, zetten we vooral in op talentenplatforms die actief zijn in de Stedelijke Cultuurregio Zuid en/of provincie Limburg, met name op het vlak van urban arts, podiumkunsten en film. Genres waar reeds een voedingsbodem voor is en die passen bij Heerlen. Van belang is dat deze platforms niet alleen oog hebben voor de artistieke kant van makers, maar ook voor zakelijke groei en ontwikkeling achter de schermen.

We stimuleren de organisaties die actief zijn op het vlak van talentontwikkeling de samenwerking op te zoeken en een programma vorm te geven, waarbij (regionale) kunstenaars, creatievelingen of artiesten in en voor Heerlen aan de slag gaan. Makers met een sterke visie op en gevoel bij Heerlen brengen nieuwe ideeën mee en krijgen hier kansen om een breed Heerlens publiek te bereiken. Zij worden gepresenteerd op festivals, bij de instellingen en via digitale kanalen om andere makers en publiek te inspireren om op een andere en vernieuwende manier naar deze stad te kijken. Op die manier geven ze een nieuwe impuls aan de creatieve uitstraling van Heerlen.

Wat gaan we doen

- Via culturele organisaties ondersteunen we talentontwikkeling, met name op het vlak van urban arts, film en podiumkunsten.

- We stimuleren organisaties op het vlak van talentontwikkeling om in gezamenlijkheid een programma te ontwikkelen waarbij kunstenaars zich verhouden tot de stad.

HOLLAND
CYPHER
HOORAY
TO
THE

The Notorious IBE in Parkstad Limburg Theaters – Maurice van der Meijs

URBAN ARTS

De afgelopen jaren zijn er mooie urban initiatieven tot stand gekomen, zoals nieuwe XXL Murals in Heerlerbaan en de toevoeging van het muziekpodium tijdens The Notorious IBE. Ook hebben het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Fonds Podiumkunsten en VSBfonds een urban matchmaker in Heerlen aangesteld voor een periode van drie jaar. Door dit initiatief en het netwerk van de urban matchmaker is een groot deel van de urban scene in het centrum blootgelegd. Een jonge sector die wezenlijk anders georganiseerd is dan de traditionele cultuurvormen. Deze grote vorm van jongerencultuur bevindt zich in een opbloeiende fase. Nu nog veelal ad hoc, eendimensionaal en reactief, vaak onder de oppervlakte, maar met veel potentie om uit de kinderschoenen te groeien en Heerlen verder te kleuren. Het experimentele karakter en rauwe randje in Heerlen bieden immers een voedingsbodem voor creativiteit en innovatie.

In deze beleidsperiode zetten we de volgende stap en groeit de urban art in Heerlen uit tot een volwaardig genre. Waarbij de verbindingen met het sociale, economische en sportdomein worden gelegd. Met name in de wijken en waar mogelijk in combinatie met bestaande culturele vormen of verenigingen, zonder aan eigenheid te verliezen. Centraal staat daarbij het principe 'Each one Teach one'.

Wat gaan we doen

- Middels een urban platform worden urban arts initiatieven en activiteiten geïnventariseerd, ontwikkeld en verbonden en wordt de sector beter zichtbaar gemaakt. Initiatieven vanuit de stad worden van onderop gestimuleerd en verankerd.

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Heerlen heeft een imposante collectie muurschilderingen. De komende periode gaan we zowel verdiepen als verbreden. We houden vast aan het toevoegen van hoogwaardige straatkunst, maar zetten naast de muurschilderingen ook in op andere vormen van kunst in de openbare ruimte. We dagen de sector uit om nieuwe vormen te creëren en nieuwe innovatieve paden te bewandelen. De stad als een openlucht museum is het streven, waarbij plek is voor de hoogst haalbare kwaliteit en de kunst toegankelijk is voor een breed publiek.

De artistieke vrijheid en creativiteit van de kunstenaar staat voorop. Tegelijkertijd zoeken we een balans in de kunstprojecten tussen het grotere, autonome en artistiek hoogwaardige werk enerzijds en anderzijds de speelse, gevatte, verrassende en nog steeds visueel aantrekkelijke werken die kleiner van omvang zijn. Kwaliteit staat bij beide varianten voorop. Naast de grotere kwalitatief hoogwaardige muurschilderingen slaan we met de speelse werken nadrukkelijk een nieuwe richting in en zetten een volgende stap binnen de straatkunst, die breder is dan muurschilderingen. Straatkunst beschouwen we bovendien vooral als een vergankelijke kunstvorm, een vorm die veelal gedijt in de tijdelijkheid en rauwheid en waar conserveren vaak haaks op staat. Alle muurschilderingen brengen we digitaal in kaart, zodat ook de verdwenen kunst zichtbaar blijft. Hiermee creëren we een oeuvre van alle straatkunst in Heerlen.

Tegelijkertijd starten we met een inventarisatie van de huidige kunst in de openbare ruimte. Sculpturen, beelden en installaties worden onder handen genomen of worden verwijderd. We gaan voor kwaliteit en schoonheid. We wijzen tevens een kleine selectie muurschilderingen aan als iconen van de stad. Hiermee zetten we een imposante stadscollectie in de schijnwerpers. Deze collectie dient als basis en maatstaaf om nieuwe werken toe te voegen. Aanvragen voor nieuw toe te voegen werken worden op die manier gestroomlijnd en wildgroei wordt tegengegaan.

De kunst in de openbare ruimte gaat altijd een relatie aan met de identiteit van de stad en houdt rekening met bestaande architectuur, de ruimtelijke context en de omgeving. Zo is het in sommige delen van de stad van belang dat een kunstwerk tot stand komt in samenspraak met omwonenden, terwijl op andere plaatsen een autonoom werk juist op zijn plek is. We zoeken op momenten tevens de combinatie tussen Geschiedenis op Straat (zie pagina 22) en Kunst in de Openbare Ruimte. Om gedeelde verhalen op een artistieke wijze voor het voetlicht te brengen.

Opdrachtgeverschap vindt niet via de gemeente plaats, maar via een subsidierelatie met overkoepelende organisaties die een weloverwogen afweging over de kwaliteit van de individuele kunstenaar kunnen maken of via open calls waarin experts adviseren over de kwaliteit. In de subsidievoorwaarden geven we mee dat zij aandacht moeten hebben voor zowel de kwaliteit van het beeld als het proces waarin het beeld tot stand komt. Goede informatieverstrekking aan potentiële opdrachtgevers, voorlichting en educatie richting omwonenden, transparante besluitvorming en publieke verantwoording over de keuze van kunstenaar en ontwerp zijn daarbij van belang. Tevens vragen we eventuele aanvragers expliciet om in hun plannen aandacht te besteden aan onderhoud.

Deze lijn wordt in 2022 explicieter uitgewerkt in een nieuw beleid Kunst in de Openbare Ruimte.

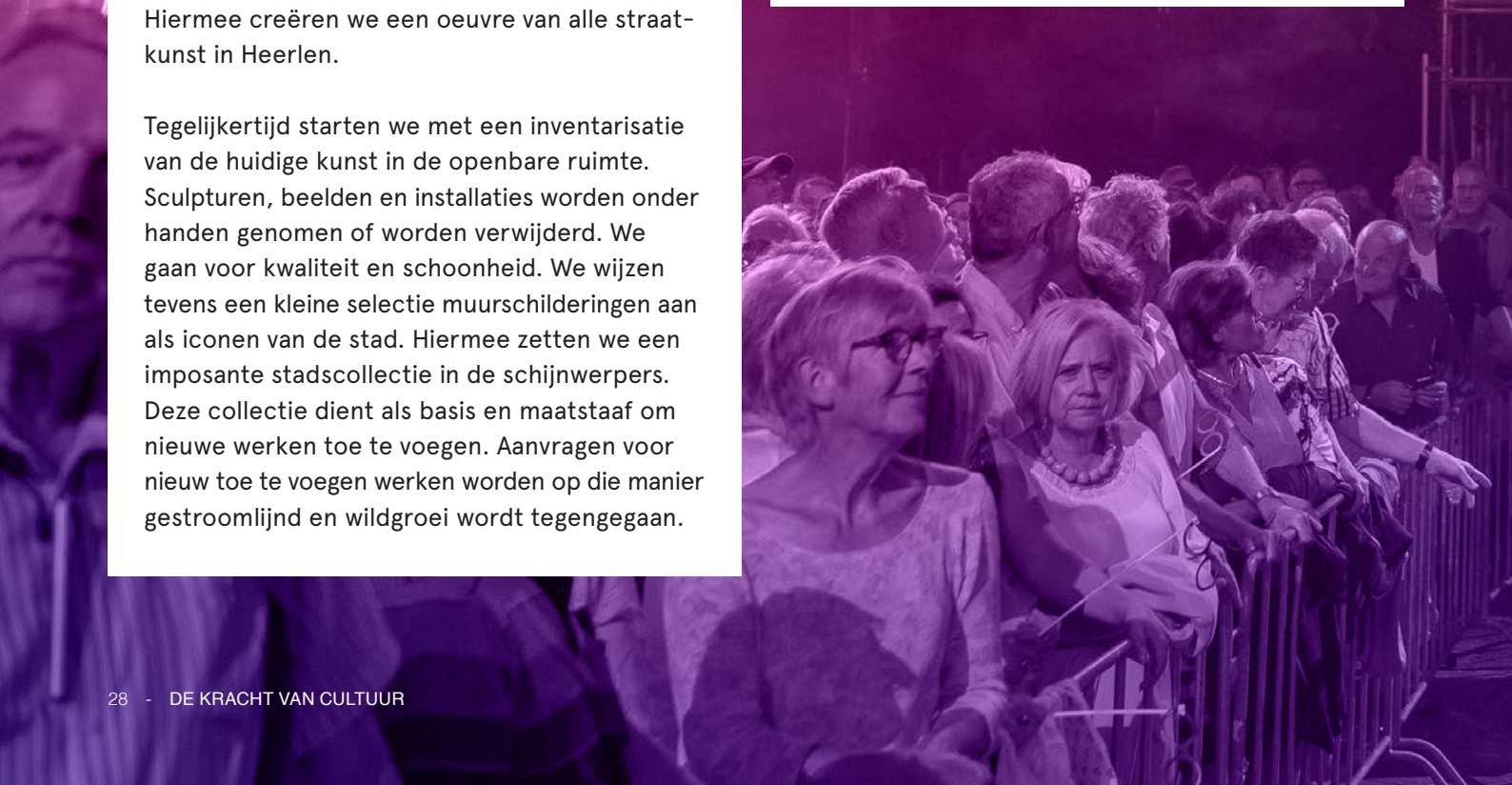

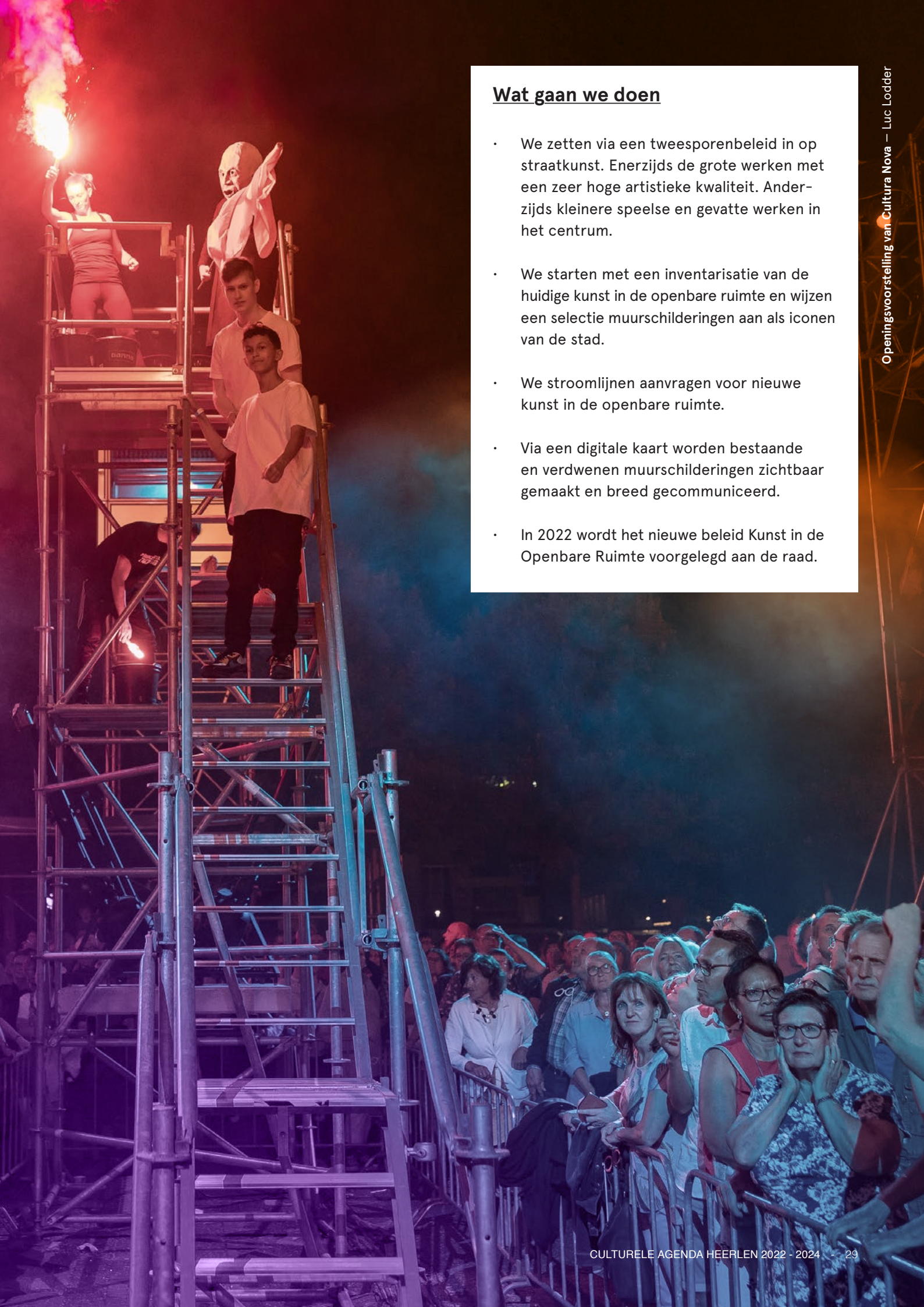

Openingsvoorstelling van Cultura Nova — Luc Lodder

Wat gaan we doen

- We zetten via een tweesporenbeleid in op straatkunst. Enerzijds de grote werken met een zeer hoge artistieke kwaliteit. Anderzijds kleinere speelse en gevatte werken in het centrum.
- We starten met een inventarisatie van de huidige kunst in de openbare ruimte en wijzen een selectie muurschilderingen aan als iconen van de stad.
- We stroomlijnen aanvragen voor nieuwe kunst in de openbare ruimte.
- Via een digitale kaart worden bestaande en verdwenen muurschilderingen zichtbaar gemaakt en breed gecommuniceerd.
- In 2022 wordt het nieuwe beleid Kunst in de Openbare Ruimte voorgelegd aan de raad.

CARNAVAL

Creativiteit uit zich eveneens in tradities. Zo is carnaval een volksfeest, geworteld in de Limburgse en Heerlense traditie, een festijn van saamhorigheid en creativiteit. Liedjesschrijvers, wagenbouwers en buuttereedners werken maanden aan hun creatie. Carnavalsgroepen bedenken thema's, naaien kleding en schminken hun gezicht om in een andere rol te kruipen. In gemeenschapshuizen en podiumkunsteninstellingen vinden prinsen-recepties, meddammecours en carnavalsconcerten plaats. Traditie en creativiteit smelten samen. We vinden het van groot belang om een podium te geven aan deze diepgewortelde manifestaties. De komende beleidsperiode blijven wij de grote carnavalsvereniging in het centrum, Hoensbroek en Heerlerheide subsidiëren om hun activiteiten te kunnen organiseren, de optochten te streamen of uit te zenden en faciliteren we wagenbouwers in twee verschillende loodsen in de stad.

Wat gaan we doen

- We faciliteren twee loodsen in Heerlen waar grote groepen wagenbouwers terecht kunnen om voorbereidingen te treffen voor de grote optochten in Heerlen.
- We stimuleren de grote carnavalsactiviteiten in het centrum, Hoensbroek en Heerlerheide en de zichtbaarheid van de grote optochten.

Prinsenproclamatie van CCH Gebrook – Coumans Fotografie

DE HORIZON VERLEGGEN

Mensen hebben behoefte aan persoonlijk contact, aan inspirerende momenten en betekenisvolle ontmoetingen. Live ervaringen zijn belangrijk en onmisbaar en tegelijkertijd heeft de afgelopen periode aangetoond dat er meer en nieuwe manieren zijn om een breed publiek te bereiken. Nieuwe manieren om inwoners en bezoekers met de stad te verbinden. En mensen die voorheen minder snel bereikt werden vanwege interesses of praktische drempels, konden op andere (digitale) platforms of in hun eigen tijd cultuur beleven. Digitale media kunnen een middel zijn om nog meer mensen actief en passief deel te laten nemen aan cultuur. Die innovatie willen we niet zomaar verloren laten gaan. We dagen organisaties uit om zichzelf voortdurend opnieuw uit te vinden en ervoor te waken dat op de automatische pilot wordt gevlogen. We beseffen dat daar waar geëxperimenteerd wordt, nieuwe ideeën kunnen mislukken. Dat hoort bij pionieren en die ruimte bieden we. Innovatie moet daarbij geen middel zijn, maar een doel om een breder publiek te bereiken of een grotere impact te genereren. We gaan met de instellingen en verenigingen in gesprek over publieksbenadering passend bij deze tijd en bieden de mogelijkheid om te experimenteren met nieuw (ook online) cultuurbereik. Ook dagen we inwoners uit om mee te denken wat er slimmer, beter of anders kan, om zodoende eigenaarschap en burgerbetrokkenheid te creëren.

Wat gaan we doen

- Professionele culturele organisaties nemen in hun projectplannen op hoe zij vernieuwen en experimenteren met innovatieve (digitale) publieksbenadering.
- Via een platform van de amateurkunsten gaan we met verenigingen op zoek naar nieuwe manieren van publieksbenadering.
- We dagen inwoners uit om mee te denken over vernieuwing en verbreding van de cultuursector.

DE OPENBARE RUIMTE ALS PODIUM

Evenementen hebben een grote aantrekkingskracht en bieden plezier en vermaak aan inwoners. Heerlen weet zich met haar festivalaanbod voortdurend te onderscheiden. Deze festivals en activiteiten vinden grotendeels in de buitenlucht plaats waar (gratis) toegankelijke festivalterreinen voor een prettige sfeer en boeiende ontmoetingen zorgen. Enerzijds bieden we ruimte aan culturele evenementen die durven te experimenteren en anderzijds koesteren we de creativiteit van de openlucht activiteiten die geworteld zijn in Heerlen. Op korte termijn herijken we het evenementenbeleid.

Levendigheid in de openbare ruimte willen we een extra impuls geven. Niet alleen door het inzetten op toegankelijke evenementen die in de openbare ruimte plaatsvinden, ook door de bestaande culturele organisaties ertoe te bewegen om te programmeren en presenteren buiten hun eigen muren en in de publieke ruimte. Samen met het ondernemersfonds, Heerlen Mijn Stad en de culturele instellingen onderzoeken we hoe we tijdens deze beleidsperiode daar invulling aan kunnen geven. Het centrum zien we daarbij als creatief en open podium, waarbij cultuurparticipatie centraal staat in de programmering.

Tevens voegen we artistieke interactieve installaties toe in de stad om collectieve ervaringen en culturele ontmoetingen te stimuleren. Installaties die verbinding stimuleren tussen gemeenschap en stad en het imago van pionierende stad met een familiaal karakter onderstrepen. De installaties zijn artistiek, frivool en creatief en maken gebruik van nieuwe technieken. Ze stimuleren ontmoeting, een gezellige sfeer en interactie voor mensen van alle leeftijden en achtergronden en maken onderdeel uit van de lokale context en ruimtelijke omgeving. Hiermee transformeren we Heerlen centrum naar een culturele speeltuin onder de noemer de Stad als Speeltuin, waar zowel grote als kleine activiteiten de stad een heel jaar lang laten bruisen en de aantrekkelijkheid vergroten voor inwoners en bezoekers. Hiermee streven we een kwalitatief verblijfsklimaat na en zetten we de binnenstad neer als plek voor ontmoeting waar dagelijks iets te beleven valt. Tevens onderzoeken we hoe we op creatieve wijze ontmoeting en interactie, volgens het concept de Stad als Speeltuin, kunnen stimuleren in de verschillende stadsdelen.

Verder vereenvoudigen en versnellen we de procedures om kleinschalige openluchtactiviteiten te kunnen organiseren, op daarvoor aangewezen plekken en rekening houdend met veiligheid, bezoekers en overlast. Met een eenvoudige (en zorgvuldige) melding weet een aanvrager voor een kleinschalige activiteit binnen een paar dagen wat de (on)mogelijkheden zijn. We onderzoeken hiervoor hoe we de Evenementen Assistent kunnen inzetten en optimaliseren en zullen breed communiceren en zichtbaar maken dat deze eenvoudige mogelijkheid bestaat.

Wat gaan we doen

- We herijken het evenementenbeleid.
- We onderzoeken samen met het ondernemersfonds, Heerlen Mijn Stad en culturele instellingen hoe we een extra impuls aan de levendigheid in en aantrekkelijkheid van het centrum geven met een verrassende culturele programmering buiten de muren van de instellingen.
- We voegen ieder jaar binnen het concept de Stad als Speeltuin minimaal één artistieke installatie structureel toe aan de openbare ruimte om verbinding tussen gemeenschap en stad te stimuleren.
- We vereenvoudigen de procedure om kleinschalige openluchtactiviteiten te kunnen organiseren in het centrum.

In de kerker van Kasteel Hoensbroek — Kasteel Hoensbroek

3. EEN STEVIGE BASIS EN HOGE KWALITEIT

Om een zo breed mogelijk publiek te kunnen bedienen, is er een stevige basis nodig. Een volledig ecosysteem van amateurkunsten tot professionele kunsten. We geven daarbij vertrouwen aan onze culturele partners en streven naar een hoog kwaliteitsniveau met een passend subsidiesystematiek.

HOGE KWALITEIT BESTENDIGEN EN DOORONTWIKKELEN

De Culturele Lente heeft in de afgelopen twee decennia voor culturele organisaties met een groot bereik gezorgd. Heerlen kent onder andere toonaangevende culturele festivals, een aansprekende podiumkunstenprogrammering met een groot bereik, een museum waar cross-overs, beeldende kunst, architectuur en vernieuwing centraal staan, een muziek- en dansschool waar inwoners culturele talenten ontplooien en openbare bibliotheek met prikkelende activiteiten in het hart van de stad. Deze Culturele organisaties stimuleren cultureel maatschappelijke activiteiten, houden de stad een spiegel voor, zwengelen debat aan, dragen zorg voor schoonheidsbeleving en hebben er mede voor gezorgd dat de stad weer opbloeide en hernieuwde trots ontstond. Om het kwaliteitsniveau ook de komende jaren op peil te houden, zullen we allereerst deze infrastructuur bestendigen. Het vormt de brede en noodzakelijke basis om te kunnen pionieren.

Naast het bestendigen van de huidige kwaliteit, zien we mogelijkheden om de culturele infrastructuur in Heerlen verder door te ontwikkelen, passend bij de centrumfunctie voor regio Parkstad en de Stedelijke Cultuurregio Zuid.

Kasteel Hoensbroek en het Thermenmuseum vertellen samen een groot deel van het Verhaal van Heerlen. De komende periode onderzoeken we hoe beide organisaties kunnen doorontwikkelen tot twee slagkrachtige historische iconen met een sterke eigen identiteit en groter publieksbereik. We optimaliseren de overeenkomst tussen gemeente Heerlen en de eigenaar van kasteel Hoensbroek, opdat kasteel Hoensbroek zich nog sterker kan profileren als een van de grootste en meest familievriendelijke kastelen van Nederland, waar avonturen uit het verre verleden, van de 14e tot de 18e eeuw, tot leven worden gebracht.

Het Romeins badhuis is het oudste stenen gebouw van Nederland. En dat staat in Heerlen. Daar mogen we trots op zijn. Daarom werken we aan de transformatie van het Thermenmuseum naar een hedendaags Romeins Museum met landelijke uitstraling; van een ruwe diamant naar een sprankelend museum over het Romeinse leven in de regio. Een museum dat staat voor kwaliteit en originaliteit dat op een inspirerende wijze een passend publiek weet te bereiken.

Iets verderop openen de deuren van het vernieuwde Nederlands Mijnmuseum. Dat wordt het startpunt voor het ontdekken van het verhaal van de voormalige Mijnstreek, het ondergrondse en bovengrondse leven van de mijnwerker en hun families en de belangrijke rol van de mijnindustrie in de Nederlandse economie en wederopbouw. Het Nederlands Mijnmuseum vertelt straks één verhaal op twee locaties en zal zich in de regio profileren als netwerkmuseum, dat samen met partners het venster op het mijnverleden van Nederland opent.

De NIEUWE NOR opent in 2022 de deuren van de nieuwe zaal. Met twee zalen is er de mogelijkheid om een breed publiek van muziekliefhebbers te bereiken. En meer nog dan een poppodium vragen we de NIEUWE NOR om zich te profileren als platform voor de populaire cultuur en spil in de keten van de popmuziek. Een avontuurlijke instelling die, ook buiten de muren van het gebouw, inspeelt en acteert op de trends in de populaire cultuur en daar lokaal op inspringt.

Een van de grootste kastelen van Europa ligt in Hoensbroek — Kasteel Hoensbroek

Cultuurhuis Heerlen stimuleren we om uit te groei-en tot de huiskamer voor de cultuurbeoefenaar en de spil voor de georganiseerde en ongeorganiseerde amateurkunsten. Het is een platform voor de amateurkunsten en zij biedt ruimte aan talentvolle amateurs, potentiële professionals en creatieve ouderen. Daarnaast heeft het Cultuurhuis op het gebied van theater, dans en hybride kunst-vormen een belangrijke ontwikkelfunctie.
Er vinden activiteiten voor en door inwoners plaats waar de verbinding met de maatschappelijk omgeving wordt gezocht. Zowel verhalen van de mensen in Heerlen (Noord) worden verbeeld, verklankt en gedeeld als universele thema's worden aangeboden.

De Royal ontwikkelen we als filmhub. Het is een prominente plek in het filmlandschap waar het gaat om filmvertoning, presentatie en beleving. Ook speelt de Royal een prominente rol op het vlak van audiovisuele producties en talentontwikkeling. Het is een levendige culturele ontmoetingsplaats voor inwoners en bezoekers. Het filmhuis neemt hier nadrukkelijk een leidende positie in en werkt samen met andere partijen uit de sector.

We signaleren bij verschillende musea in Heerlen, met name het Nederlands Mijnmuseum, SCHUNCK en het Thermenmuseum, een behoefte aan depotruimte. De huidige locaties waar kunst-, cultuur- en archeologische collecties worden bewaard, zijn niet optimaal qua omvang en klimaat. Samen met de culturele organisaties zoeken we naar oplossingen, zodat onze collecties goed beheerd en behouden kunnen blijven.

In de Christus Koningkerk in Vrieheide komt een archiefbewaarplaats van het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL). Samen met RHCL bekijken we hoe we hier archieven en collecties die betrekking hebben op de geschiedenis van onze regio kunnen bewaren en kunnen ontsluiten voor publiek.

Wat gaan we doen

- We koesteren de reeds aanwezige culturele infrastructuur in de stad en blijven in gesprek met de organisaties om het kwaliteitsniveau op peil te houden.
- We optimaliseren de overeenkomst tussen gemeente Heerlen en de eigenaar van kasteel Hoensbroek en dragen nog meer uit hoe trots we zijn op dit prachtige kasteel.
- We transformeren het Thermenmuseum naar het Romeins Museum.
- Het Nederlands Mijnmuseum krijgt de ruimte om zich door te ontwikkelen tot een eigentijds museum waar de geschiedenis van de mijnen zichtbaar wordt gemaakt.
- De NIEUWE NOR krijgt de ruimte om zich door te ontwikkelen tot platform voor de populaire (muziek)cultuur en spil van de popketen.
- We stimuleren Cultuurhuis Heerlen zich te positioneren als een platform voor amateur-kunsten en werkplaats voor nieuw talent.
- De Royal transformeren we tot een levendige en toegankelijke filmhub voor deze regio. Met het filmhuis blijven we in gesprek om een leidende positie in te nemen voor de aansturing van de Royal.
- We zoeken in gezamenlijkheid met de musea naar oplossingen voor de depotproblemen.
- Samen met RHCL bekijken we hoe we hier archieven en collecties die betrekking hebben op de geschiedenis van onze regio kunnen bewaren en het best kunnen ontsluiten voor publiek.

Collectie van het Nederlands Mijnmuseum — Nederlands Mijnmuseum

PASSEND SUBSIDIEBELEID

Wij verlenen subsidies aan culturele organisaties voor de instandhouding, ontwikkeling en verspreiding van cultuur. Gebaseerd op de pijlers in deze Culturele Agenda. Inmiddels is Heerlen een cultureel brandpunt in de regio en kennen verschillende instellingen een stevige organisatie. Bij een cultureel brandpunt past een professionele subsidiesystematiek. Een systematiek die ook vertrouwen geeft aan de partners. In de komende jaren werken we toe naar een subsidiecyclus die meer zekerheid biedt voor kernvoorzieningen (zie bijlage 1) en helder onderscheid maakt tussen meerjarige en incidentele subsidies. Wij zoeken aansluiting bij medeoverheden om de subsidiesystematiek en cyclus te harmoniseren en daarmee regeldruk weg te nemen bij culturele partners. Vanaf 2023 subsidiëren we kernvoorzieningen meerjarig, in eerste instantie tweejarig.

Tegelijkertijd nemen we de huidige subsidies onder de loep. Zo maakt het filmhuis een grote ontwikkeling door na de verhuizing naar de Royal, heeft het succes van de uitstraling van evenementenstad ertoe geleid dat het culturele evenementenbudget jaarlijks snel uitgeput is, krijgt het Urban Arts festival ruimte om door te groeien en met Cultuurhuis Heerlen zoeken we naar een juiste invulling als podium voor amateurkunsten. De NIEUWE NOR behoeft verdere aanscherping om de rol binnen de popketen te kunnen pakken. Daarnaast zijn er bij de NIEUWE NOR noodgedwongen ontslagen gevallen tijdens de crisis en is de popsector één van de zwaarst getroffen sectoren binnen de cultuursector. Ook de schil daaromheen is hard getroffen. Dat noopt enerzijds tot meer ondernemerschap van het poppodium en anderzijds behoeft een extra stimulans voor de spilfunctie voor de popmuziek in de regio. Popmuziek is immers een van de meest laagdrempelige en aansprekende cultuurvormen voor een breed publiek.

Ook hanteren we al meer dan een decennium de nullijn bij culturele instellingen, terwijl professionele organisaties zich houden aan cao's die jaarlijks meegroeien en te maken hebben met indexering van producten, vastgoed en programmering. Een stevige basis vraagt om subsidies passend bij een cultureel brandpunt zodat het kwaliteitsniveau op peil blijft en zich verder kan ontwikkelen, waardoor ook individuele makers en gezelschappen eerlijke tarieven ontvangen.

De coronacrisis zorgde voor een grote financiële en maatschappelijke impact. De verwachting is dat na 2021 de sector nog last zal hebben van de crisis. Publiek dat voorzichtiger is om te komen, artiesten die niet meer actief zijn, mogelijke internationale varianten van het virus die internationale artiesten beperken om te vliegen, enzovoorts. We maken strakke afspraken met de gesubsidieerde organisaties en stimuleren cultureel ondernemerschap, maar zijn niet blind voor de actualiteit en passen coulance toe als dat nodig is.

Wat gaan we doen

- Vanaf 2023 hanteren we een helder onderscheid tussen een meerjarige en incidentele subsidiecyclus. Dit werken we uit in een beleidsregel.
- We onderzoeken of de hoogte van de subsidies van de instellingen nog passend zijn bij de ontwikkelingen van de instellingen en zullen zo nodig aanpassingen voorstellen.
- We bieden ruimte aan het Urban Arts festival en nieuwe evenementen om verder door te groeien en een nog stevigere impact te hebben op de uitstraling van Heerlen.
- De subsidie van de NIEUWE NOR wordt herijkt passend bij de spilfunctie in de keten van popmuziek.
- Indien de coronacrisis stevig zal nadreunen bieden we ruimte voor herstart.

Opening Filmhuis de Spiegel in Royal Theater — Filmhuis de Spiegel

CULTURAL GOVERNANCE CODE EN DE CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Aan de professionele culturele organisaties vragen we om beide codes te hanteren en daar nadrukkelijk op te reflecteren in de jaarverslagen, volgens het pas toe leg uit principe. Hiermee stimuleren we dat er gehandeld wordt en publiekelijk verantwoording wordt afgelegd om enerzijds volgens de Cultural Governance code goed te besturen en toezicht te houden en anderzijds volgens de code Diversiteit en Inclusie de brede diversiteit in onze samenleving, en specifiek in Heerlen, te representeren. We vragen de instellingen om aan te geven welke stappen gezet zijn en welke stappen nog gezet moeten worden.

Wat gaan we doen

- We vragen de professionele instellingen om te reflecteren op de diverse codes in de jaarverslagen.

SAMENWERKING

Het museale veld in Heerlen bruist van de ambitie om het unieke verhaal van de stad te vertellen. De musea in het centrum liggen relatief dicht bij elkaar en kennen vaak dezelfde vraagstukken, knelpunten en kansen. Dit biedt kansen om elkaar te versterken. Een samenwerking en goede afstemming tussen de musea biedt mogelijk kansen om een grote impact te hebben op publiek.

Ook op andere gebieden zien we voordelen om elkaar op te zoeken en samen te werken, bijvoorbeeld op het gebied van publieksstrategieën (zie pagina 20), samenwerking tussen scholen en de cultuursector (zie pagina 16) en door gezamenlijk op te trekken binnen talentontwikkelingsprogramma's (zie pagina 25).

Ons verhaal beperkt zich daarnaast niet alleen tot de gemeentegrenzen. We bieden een breed palet aan, waar iedereen zich thuis kan voelen. We zijn onderdeel van Parkstad, Zuid-Limburg en de Euregio: verschillende gebieden met complementaire verhalen. We zoeken intensief de samenwerking op in de regio. Verschillende overheden ondersteunen gezelschappen, orkesten, festivals en organisaties die in deze hele regio actief zijn. We enthousiasmeren deze overheden om in gezamenlijkheid de verbinding tussen makers en instellingen in de Stedelijke Cultuurregio Zuid intensiever te stimuleren, waarbij beiden zich meer verhouden tot de lokale context en er in gezamenlijkheid gewerkt wordt aan lokaal getinte producties. Zo versterken we samen de culturele infrastructuur voor onze inwoners en bezoekers, blijven we dicht bij hun leefwereld en zoeken we naar aanvullende verhalen en uitingen in plaats van elkaar te beconcurreren.

Wat gaan we doen

- We vragen de musea om nauwer met elkaar samen te werken met als doel een grotere impact te realiseren.
- Met organisaties die actief zijn op het vlak van talentontwikkeling gaan we in gesprek om Heerlen steviger te positioneren als stad waar cultuur gemaakt wordt.
- We zetten de samenwerking binnen de regio voort met als doel een volwaardig aanbod voor inwoners en bezoekers.

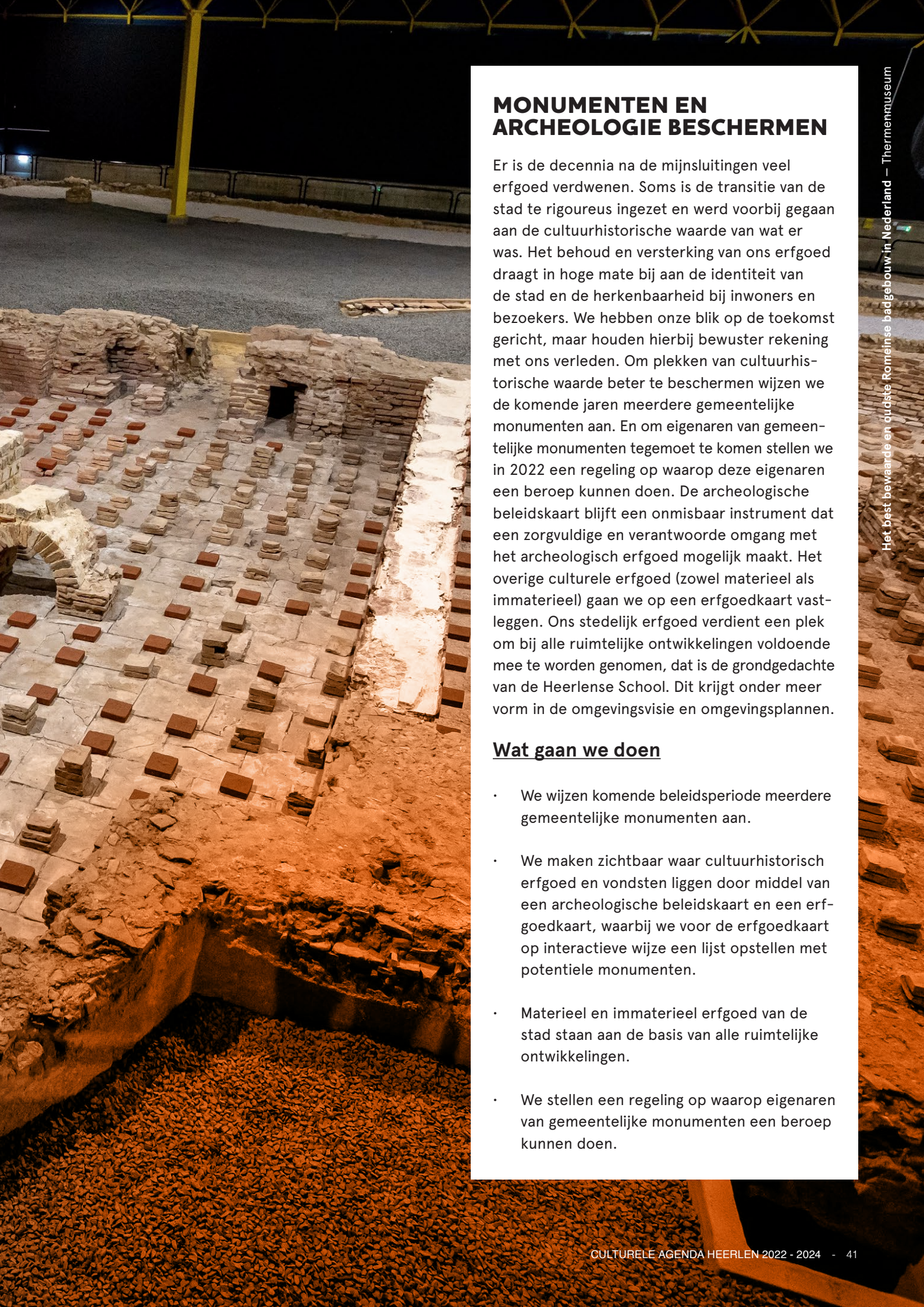

Het best bewaarde en oudste Romeinse badgebouw in Nederland — Thermenmuseum

MONUMENTEN EN ARCHEOLOGIE BESCHERMEN

Er is de decennia na de mijnsluitingen veel erfgoed verdwenen. Soms is de transitie van de stad te rigoureus ingezet en werd voorbij gegaan aan de cultuurhistorische waarde van wat er was. Het behoud en versterking van ons erfgoed draagt in hoge mate bij aan de identiteit van de stad en de herkenbaarheid bij inwoners en bezoekers. We hebben onze blik op de toekomst gericht, maar houden hierbij bewuster rekening met ons verleden. Om plekken van cultuurhistorische waarde beter te beschermen wijzen we de komende jaren meerdere gemeentelijke monumenten aan. En om eigenaren van gemeentelijke monumenten tegemoet te komen stellen we in 2022 een regeling op waarop deze eigenaren een beroep kunnen doen. De archeologische beleidskaart blijft een onmisbaar instrument dat een zorgvuldige en verantwoorde omgang met het archeologisch erfgoed mogelijk maakt. Het overige culturele erfgoed (zowel materieel als immaterieel) gaan we op een erfgoedkaart vastleggen. Ons stedelijk erfgoed verdient een plek om bij alle ruimtelijke ontwikkelingen voldoende mee te worden genomen, dat is de grondgedachte van de Heerlense School. Dit krijgt onder meer vorm in de omgevingsvisie en omgevingsplannen.

Wat gaan we doen

- We wijzen komende beleidsperiode meerdere gemeentelijke monumenten aan.
- We maken zichtbaar waar cultuurhistorisch erfgoed en vondsten liggen door middel van een archeologische beleidskaart en een erfgoedkaart, waarbij we voor de erfgoedkaart op interactieve wijze een lijst opstellen met potentiele monumenten.
- Materieel en immaterieel erfgoed van de stad staan aan de basis van alle ruimtelijke ontwikkelingen.
- We stellen een regeling op waarop eigenaren van gemeentelijke monumenten een beroep kunnen doen.

FINANCIËLE DOORVERTALING

Begroting

Het overgrote deel van de Culturele Agenda wordt gefinancierd uit de huidige middelen die er voor cultuur beschikbaar zijn in de gemeentebegroting. Een deel van onze ambities wordt gerealiseerd door bestaande middelen op een andere manier in te zetten, partijen te laten samenwerken of structuren anders in te richten. Daarnaast behoeft niet iedere ambitie financiële ondersteuning.

Eigen inkomsten voor de cultuursector

De cultuursector heeft zich ondernemend getoond de afgelopen jaren. Onze instellingen hebben veel eigen financiering binnengehaald door zich landelijk in de kijker te spelen.
Zo hebben zij financiering van rijksfondsen en particuliere fondsen, Europese financiering, provinciale financiering en sponsoring weten binnen te halen. Wij stimuleren cultureel ondernemerschap en onze bijdrage is bedoeld als cofinanciering.

Extra middelen

Om het geschetste ambitieniveau van deze agenda te kunnen realiseren is extra geld nodig. Wij stellen voor om middelen beschikbaar te stellen voor onderstaande ambities om Heerlen middels cultuur een extra impuls te geven op sociaal en economisch vlak.

PIJLER	WAT GAAN WE DOEN	WAT KOST HET	VANAF
Cultuur is overal en dichtbij	Zowel het voortgezet onderwijs als het MBO werken intensiever samen met de cultuursector om leerlingen in aanraking te laten komen met Heerlense cultuur en erfgoed, zowel voor als achter de schermen. Culturele talentontwikkeling wordt duurzaam in het onderwijs verankerd.	15.000	2023
Cultuur is overal en dichtbij	We stimuleren Heerlense basisscholen die deelnemen aan Pit Cultuurwijzer om stevig in te zetten op lokale cultuureducatie en herijken de beleidsregel 'Cultuureducatie in het primair onderwijs' zodat basisscholen 4 euro per leerling kunnen inzetten ten behoeve van cultuurparticipatie. Vanwege het succes van de regeling en de vele aanvragen van het primair onderwijs verhogen we het subsidieplafond.	15.000	2022
Cultuur is overal en dichtbij	Een nieuw platform voor amateurkunsten als onderdeel van het Cultuurhuis wordt opgericht om amateurkunstbeoefenaars een groter podium te bieden, verbindingen tussen beoefenaars te stimuleren en vraagstukken van verenigingen aan te pakken.	25.000	2022
Cultuur is overal en dichtbij	In het kader van meer geschiedenis op straat zetten we het erfgoed op een eigentijdse, vernieuwende en artistieke wijze in de schijnwerpers.	25.000	2022
Bakermat voor creativiteit	We geven een extra impuls aan lokale makers door hen de kans te geven kunstzinnige en vernieuwende creaties te realiseren die een product zijn van hun relatie tot de stad.	25.000	2022
Bakermat voor creativiteit	We bieden ruimte om naast de grote street art laagdrempelige en visueel aantrekkelijke kunst in de openbare ruimte toe te voegen.	25.000	2022
Stevige basis en hoge kwaliteit	Poppodium NIEUWE NOR is de spil binnen de popketen. In samenwerking met andere podiumaanbieders in Parkstad wordt er ruimte geboden aan startende artiesten tot gevierde acts. Om de popketen te stimuleren en de financiële stabiliteit te waarborgen van het nieuw te openen poppodium vragen we enerzijds meer ondernemerschap van de NIEUWE NOR en anderzijds herijken we de subsidie naar het landelijke niveau volgens de cijfers van de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festival.	120.000	2022
Stevige basis en hoge kwaliteit	Jaarlijks vindt er een internationaal Urban Arts festival (IBE) plaats in de stad dat inmiddels ook door het rijk is omarmd. Een festival dat van grote waarde is voor de uitstraling van de stad en dat we de (financiële) ruimte bieden om verder door te groeien (10.000,- euro). Ook maken we ruimte voor extra evenementen die bijdragen aan een pionierende en gezellige stad. Heerlen is immers als evenementenstad onderscheidend, waardoor het een grote aantrekkingskracht heeft. De ruimte om nieuwe evenementen toe te laten is daarentegen beperkt (25.000,- euro).	35.000	2023
Stevige basis en hoge kwaliteit	Om plekken van cultuurhistorische waarde beter te beschermen wijzen we de komende jaren meerdere gemeentelijke monumenten aan. Er komt een regeling waar eigenaren van gemeentelijke monumenten een beroep op kunnen doen.	25.000 → 100.000	2022

Theatervoorstelling in Parkstad Limburg Theaters – LATULACONGA PRODUCTIONS I Johan Latupeirissa I

BIJLAGEN

Heerlense culturele basisinfrastructuur vanaf 2022

- Romeinsmuseum
- Mijnmuseum
- Kasteel Hoensbroek
- Parkstad Limburg Theaters
- Poppodium NIEUWE NOR
- Filmhuis Royal
- Cultuurhuis Heerlen
- SCHUNCK
- The Notorious IBE
- Schrit_tmacher
- Cultura Nova
- Daddy Cool
- Dutch Mountain Film Festival
- Via Zuid
- Parkstad Popstad
- Cinesud
- Platform Urban arts
- Breed palet aan amateurkunstenverenigingen

Met dank voor de input

Bernardinus college, Bokkeriejesj, Breuker Mannen koor, CCH Gebrook, Cinesud, Cita Verde college, Christelijk Gemengd Koor Heerlen, Collabros, Cultura Nova, Cultuurhuis Heerlen, Dutch Mountain Film Festival, Filmhuis de Spiegel, Harmonie St. Caecilia, Harmonie St. Gerardus Heksenberg, Heerlense Oratoriumvereniging, Herle college, HFC dancestudio, Jachthoorn en trompetterkorps Edelweiss, Koninklijke Harmonie Heerlen, Koninklijk Heerlens Mannenkoor St. Pancratius, Nederlands Mijnmusem, Ondernemersfonds Heerlen, Parkstad Limburg Theaters, Poppodium NIEUWE NOR, SCHUNCK, Schrit_tmacher just dance, Stichting Alterius, Stichting Royal, Streektheater Heerlen, Theaterwerkplaats Zie, The Notorious IBE, Vista College, TOG Welten, H.v.v. de Winkbülle.

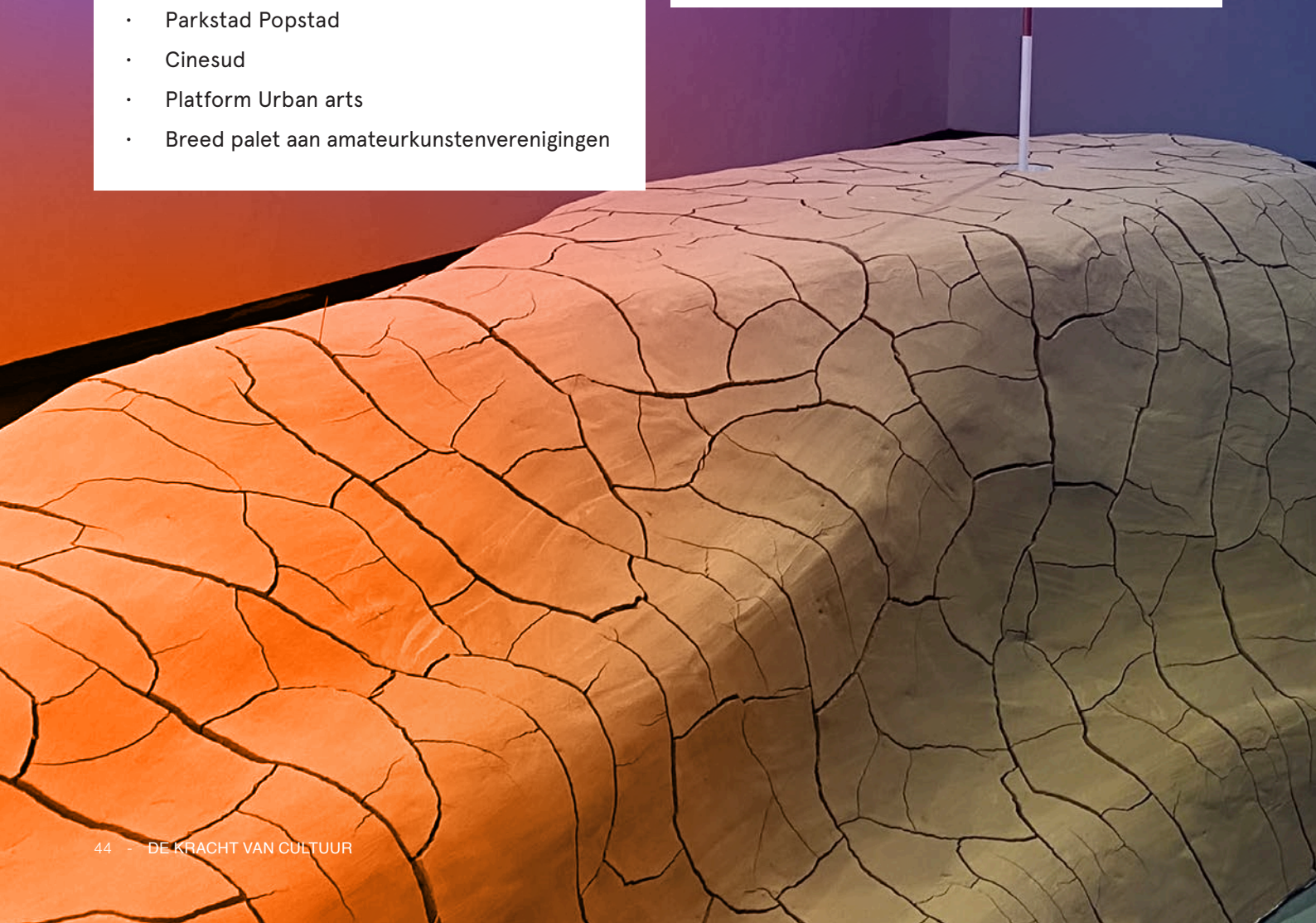

Tentoonstelling in SCHUNCK museum — SCHUNCK

Corona

De aanvankelijke planning was om de nieuwe cultuurnota aan de raad voor te leggen in 2020. Vanwege de coronacrisis is besloten om de ontwikkelingen af te wachten. Nu de hectiek van de eerste periode voorbij is en de vaccinatie-strategie is uitgerold, is het tijd om de balans op te maken en vooruit te kijken. Tegelijkertijd zijn we niet blind voor de impact van de crisis op de cultuursector.

De sector is een van de hardst getroffen sectoren door de coronacrisis. Sinds maart 2020 vielen entreegelden en inkomsten uit horeca en verhuur weg. En naast de financiële schade, veroorzaakte de crisis grote maatschappelijke schade. De gevolgen op lange termijn zijn door de plotselinge crisis ongewis. Herstel kost tijd en indirecte schade wordt mogelijk pas op termijn tastbaar.

Dat betekent niet dat cultuur aan kracht verliest. Sterker, juist nu zijn culturele instellingen, verenigingen en makers van enorm belang om Heerlen aantrekkelijk te maken en houden voor inwoners, bezoekers en bedrijven. Cultuur is de katalysator die de stad uitnodigend maakt en de verbinding in de samenleving stimuleert. Daarbij zijn we realistisch dat de crisis nadreunt en een herstart tijd kost. Maar bovenal willen we vooruit en gaan we met goede moed de komende jaren tegemoet.

Danseres op het Pancratiusplein – SCHUNCK

Gemeente **Heerlen**

Cultura Nova open het Maankwartier – Luc Lodder

Ontwerp – Stefan Habets